

**Вакцинуймось.
Разом ми сильніші!**

Білоцерківська міськрайонна газета

Громадська ФУЖКА

Виходить з 30 серпня 1990 р. № 89–90 (13994-13995), 5 листопада 2021 р. Роздрібна ціна 3 грн. 00 коп.

Історичний ажент Євгена Чернецького

Сотні компетентних коментарів, книжок, телевізійних та радіопрограм, сюжетів, величезна кількість статей, особистих та спільніх проектів – неповний та надто узагальнений перелік здобутків за вже 30-річну діяльність історика, авторитетного генеалога ЄВГЕНА ЧЕРНЕЦЬКОГО, який, до того ж, відзначатиме свій півсторічний ювілей у січні наступного року. Завдяки його професіоналізму Білоцерківщину знають не тільки в Україні, але й у багатьох країнах світу. Особиста харизма, внутрішній творчий неспокій перетворюють питання, здавалося б, наукові та «кабінетні» на неймовірно цікаві сюжети історичних колізій – у його книжках та доповідях.

ЯКЩО ГОВОРТИТЬ ПРО НАУКОВІ РЕГАЛІЇ ТА ПОСАДИ ПАНА ЄВГЕНА НА СЬОГОДНІ, ТО ОКРЕСЛИТИ ЇХ МОЖНА ОСЬ ТАКИМ ЧИНОМ – КАНДИДАТ ІСТОРИЧНИХ НАУК (УКРАЇНА), ДОКТОР ГУМАНІТАРНИХ НАУК (ПОЛЬЩА), ЗАВІДУВАЧ ВІДДІЛУ ІНФОРМАЦІЙНО-КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ БІЛОЦЕРКІВСЬКОЇ ЦБС Ім. П. КРАСНОЖОНА, ПРОВІДНИЙ НАУКОВИЙ СПІВРОБІТНИК МЕМОРІАЛЬНОГО МУЗЕЮ-САДИБИ І.С. КОЗЛОВСЬКОГО В МАР'ЯНІВЦІ, СТАРШИЙ НАУКОВИЙ СПІВРОБІТНИК БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ.

Втім, завжди цікаво, з яких витоків народжуються бурхливі річки та які згодом вони творять моря... Саме про джерела гартування професіоналізму, міркування про важливість розуміння історії – як для зростання особистості, так і нації в цілому – йдеється у нашій розмові з Євгеном Чернецьким.

– З чого розпочався Ваш шлях формування як історика? Яка подія чи книги особливо вплинули на рішення присвятити життя цій сфері?

– Це з дитинства. Перша прочитана книга – «Невмирущі знаки». Історія була моїм улюбленим шкільним предметом. Дуже важливим способом здобуття спеціальних знань стало колекціонування. Спочатку збирал марки, потім монети. Захоплювався укладанням списків монархів. Ключовою подією стало, можливо, бажання каталогізувати родинну бібліотеку. Я тоді навчався у 8 класі (чорнобильська осінь-зима 1986 року). Для цього потрібен був екслібрис, на якому, я був переконаний, мав стояти герб Чернецьких. Не новий, щойно придуманий, а старовинний, однієї. Мені ніхто ніколи не казав, що в нас є герб, проте я був і лишаюся досі переконаний у цьому. Тому почав збирати дані про власний родовід. Тоді ж уклав своє перше генеалогічне дерево.

– В яких напрямах історичної науки вдалося по-працювати? Що стало для Вас особливим відкриттям?

– Йдеється переважно про спеціальні історичні дисципліни. На початку 1990-х років концентрувався на нумізматиці – описував колекцію монет Білоцерківського краєзnavчого музею. В 1990-х багато часу і зусиль пішло на спелеологію й археологію – ми поринули в білоцерківські таємниці XVIII–XX століть. З середини того ж десятиліття мої зацікавлення генеалогією почали набувати рис фахового заняття. З лютого 1995 року почалися регулярні, щотижневі, архівні дослідження. Практич-

но кожна замовлена мною архівна справа – це надзвичайно цікаві знахідки, які стосуються локальної історії, дослідження якої у нас називають краєзнавством. Так я поринув і в цей напрямок. У 2010-х повернувся до нумізматики й археології. Мене цікавлять старожитності в контексті Поросся і людей, які тут колись мешкали. Це унікальний простір, лісостеп – прикордоння природи, культури, світоглядів, ідей. Велика межа. Тисячолітній виклик.

Масштабніший напрямок моїх наукових зацікавлень – соціальна історія. Проте в основі, звичайно, генеалогія й історична демографія. На цьому матеріалі я написав і захищив кандидатську дисертацію в Україні. Цим займався і на докторантурі в Любліні.

Особливе відкриття ...

Якщо дуже предметно, то це – «Олександрія», яка є квінтесенцією таємниць. Такої концентрації символічних нашарувань я не зустрічав ніде. Однак проблема не лише в таємницях як таких. Проблема в нас. Сучасні комунікаційні і взагалі цифрові технології створюють ілюзію певної величини нашого часу, а тим часом ми невігласи в порівнянні з людьми минулого, зокрема XIX століття. Дослідження «Олександрії» для мене – це подолання власного невігластва! У глобальнішому контексті мене все більше вражають тисячоліття минулого в реаліях нашого буденого. Жива історія.

– Чи правда, що на сьогодні для Вас важливий напрям діяльності – генеалогія? Яка особливість цієї сфери для Вас? Чия історія родини найбільш вразила?

– Так, правда. Йдеється про дослідження родів і родових спільнот (родів на певних теренах), укладання довідників. Генеалогічні довідкові видання – це більше половини моїх публікацій.

Генеалогічні дослідження дуже кропіткі, а також дуже витратні. Відтак це часто реалізація прагнень і мрій інших людей, які самі не беруться за такі пошуки (через брак часу, спеціальних знань). Від початку досліджені родоводів я усвідомлював, що вивчаю родичів – далеких, дуже далеких, проте все ж родичів. Для мене не існує чужих родоводів. Дуже наочно це демонструють дані тестування ДНК. Наприклад, з'ясувалося, що я родич (хоча й переважно дуже далекий) усіх учасників зустрічей Білоцерківського рицарського кола, які зробили ці тести.

Найбільше мене вразили Федкевичі з с. Ріжки на Таращанщині. Мені вдалося дослідити цей рід з XVI століття. Надзвичайна історія! Слуги знаменитих Немирічів, родичі гетьмана Івана Виговського, один із них – генеральний писар! Потім учасники сейму Київського воєводства, судові службовці, власники значної кількості маленьких маєтків на Київщині і Волині. У XIX столітті – боротьба за визнання в дворянстві, згromадження унікального (як для дрібної шляхти) архіву, поразка і жорстка опозиція до Імперії у формі прийняття штундизму. Федкевичі на початку ХХ століття були селянами, і вся

ця історія розгорталася переді мною, як щось неймовірне, неможливе, але насправді у кожного з нас є така ж цікава історія. Просто на збирання джерел може не вистачити життя. У випадку Федкевичів дуже значну частину цієї роботи зробили вони самі – 200, 300 років тому. Я просто їшов їхніми стежками. Остаточний результат цієї праці досі не виданий. Це досить монументальна річ.

– Ваша діяльність охоплює близько 30 років. Чи підраховували, скільки за цей період написано книжок, наукових праць тощо?

– Загалом видано близько 1500 публікацій, з них близько 70 – це книги. Проте більшість зібраних джерел не опубліковані. Забагато зібрали, закоротке людське життя.

– Можливо, вже черга за художньою літературою?

– Моя позиція полягає в тому, що слід робити те, в чому ми найкращі. У мене забагато поціновування історичної реальності у найдрібніших її проявах. Великі письменники – це, передусім, філософи. Завжди йдеться про Всесвіт, навіть якщо описується коротке мовчання на брудному подвір'ї. Дослідження життя істориками та його усвідомлення письменниками – це різна техніка творіння. Я з іншого боку цієї медалі.

– До речі, в соціальних мережах на Ваших сторінках час від часу виникають загадкові уривки текстів про пошуки скарбів чи то Мазепи, чи то Браницьких... Ви плануєте пошуки містичного «золота», чи нову книгу?

– У 1996 р. я вперше (як сторонній слухач!) почув історію про наші дослідження таємниць, пошуки підземель, скарбів Браницьких, гетьманської скарбниці тощо. Оповідач не зінав, що я мав безпосереднє відношення до цих пошуків. Я почув про себе як про частину нового міфу! Мене це вразило надзвичайно. На зламі 1990-х і 2000-х під впливом цього враження я почав систематично збирати матеріали про діяльність нашої пошукової групи. Потім знадобилося 20 років, щоб зрозуміти, як це треба написати. Є попередні спроби написати цю книгу, до яких я не повернувся. Будь-яка книга, яка чогось варта, наче вже існує до її написання. Відтак слід знайти до неї шлях, а часом випадає тинятися завулками, потім доводиться повертатися.

Працюючи над цими матеріалами, я весь час дивуюся, як багато вдалося зберегти! Чорновий варіант книги майже готовий. На Facebook мене вже стільки людей розпитували про неї! Попереду – редактування, макетування, друк. Проте я вже бачу цю книгу – сенсаційна, контроверсійна, дискусійна! Досить об'ємна: тільки зініків, зроблених безпосередньо під час досліджень, 395... Чимало планів, креслень. Частина з них – взагалі не має пояснень, і я не беруся їх коментувати. Просто згруповую до окремого додатка. Сподіваюся, що читачі матимуть більше часу на їхнє розгадування, бо мені його дуже бракує.

– Над якими цікавими проектами працювали останні кілька років?

– Вражаючим, як на мене, дослідженням останнього часу став текст під робочою назвою «Культові маркери», написаний під час першого локауту. Йдеться про пізнання минулого, часом дуже далекого минулого, завдяки реаліям нашого повсякдення. Зрештою дуже короткий текст складається з трьох частин, кожна з яких присвячена певній церковно-історичній реалії. Висновки неймовірні. Вони нищать звичну схему минулого, до якої ми так звикли. Повертаю до правди.

Я вже згадував про пошуки історичних цінностей у Білій Церкві. Робоча назва цієї книги – «Графські скарби та руїни Всесвіту». Такий собі «кубик Рубіка» з тисяч людей, спільнот, подій, більшості з яких ми досі не знаємо. Відновлення фрагментів величезної мозаїки-таємниці. Я усвідомлював, що свого часу мені пощастило стати частиною надзвичайно цікавого дослідження, проте його справжні масштаби з'являються просто зараз перед моїми очима! Це неймовірно захоплює!

Надзвичайно цікавим є спільній проект із Олександром Івановичем «Невідома «Олександрія». Минулого року вийшло перше видання цього проекту про Четвертий павільйон, від якого лишилися самі підмурівки, а ця книга дозволяє ходити кімнатами, бачити його мешканців. Велика кольорова книга про одну палацову будівлю! Жоден парк в Україні не має подібного дослідження, і мені не траплялося чогось схожого і поза Україною. Нещодавно також було випущено «Історичну мапу 1858 року», яка виявляє символізм «Олександрії», що відтворює світ «Божественної комедії» Данте.

Дуже цікавою є робота над новими інтернет-проектами: свій сайт, канал «Тисячоліття історії» на YouTube, сторінка «Тисячоліття історії» на Facebook, на якій ми розвиваемо також ідеї-проекти «Бібліотека Тисячоліття» та Білоцерківський екуменічний центр пам'яті (про кладовища під асфальтом).

Нові проекти... Все дослідити, всього написати не вдається. Навколо мене величезна кількість зібраних джерел... Я прислухаюся до життя, вдивляюся в стежини, що губляться за обрієм, і йду туди, звідки чую, що мене кличуть.

Спілкувалася Наталія ВЕРЕСНЕВА

З народним артистом України
Богданом Бенюком

Юлія Тимошенко відвідала Бровари і обговорила з місцевою владою та представниками бізнесу шляхи виходу з енергетичної кризи

В Україні підприємства опинилися на межі закриття, а люди мерзнуть у власних квартирах. Через те, що влада не закупила достатньої кількості вугілля та не закачала газ у сховища для того, щоб успішно пройти опалювальний сезон, вся країна потрапила в епіцентр газового колапсу. Не дивлячись на те, що ще влітку газ коштував у 6 разів дешевше і його можна було закупити наперед, замість 38 мільярдів кубометрів закачали лише 18, хоча на рахунку «Нафтогазу» кошти на це були.

Про це Юлія Тимошенко разом з командою «Батьківщини» на Київщині говорили з представниками бізнесу у форматі круглого столу в Броварах.

Керівники підприємств і бізнесмени, що прийшли на зустріч з Юлією Тимошенко, кажуть – це їхній шанс бути почутими. Адже через високі тарифи на газ та електроенергію деякі з підприємств можуть застригти. Голова партії «Батьківщина» наголосила, що енергетична криза створена штучно, внаслідок корупційної змови, однак її наслідки вже відчуває вітчизняна промисловість, закриваються підприємства, під загрозою посівна, очікується подорожчання товарів першої необхідності. Некерованість ситуації, на думку Юлії Тимошенко, є результатом непрофесійності влади.

Народний депутат, керівник Київської обласної «Батьківщини» Костянтин Бондарев зазначив, що «Батьківщина» зробила багато ініціатив для того, щоб стабілізувати ціну на газ для населення та бюджетників, на черзі – бізнес. За словами народного депутата, «Батьківщина»

проводить по всій країні зустрічі, конференції та круглі столи для того, аби з професійною спільнотою напрацювати ефективні шляхи подолання кризи.

«В нас залишився один бізнес, який фактично потерпає від енергетичного колапсу через підвищення цін на газ та електроенергію. Сьогодні у форматі круглого столу ми напрацювали ідеї, як зупинити енергетичний колапс, які все ж таки зробили умови для бізнесу, щоб він не закрився цієї зими. Ідеї, які ми сьогодні напрацювали, будуть покладені в законопроекті, також ми будемо пропонувати їх Уряду», – зазначив народний депутат.

Зауважимо, що дніми Юлія Тимошенко та «Батьківщина» закликали владу негайно скликати засідання РНБО та зайнятися реальною справою, а не фейковими піар-шоу. За словами лідера «Батьківщини», влада перекладає відповідальність за боротьбу з КОВІДом на людей, звинувачуючи їх у невакцинуванні, тим часом ситуація під час третьої хвилі захворювання стає все більш загрозливою.

Минуло чверть століття, як Білоцерківський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Шанс» розпочав надавати послуги своїм пацієнтам. Нині про цей соціальний заклад вже знають далеко за межами Білої Церкви, досвід його роботи вважають передовим у сфері дитячої реабілітації та успішної інтеграції осібливих дітей у суспільство.

Професіонали з добрими серцями

В Центрі створені для цього сучасні та комфортні умови. Його матеріально-технічне забезпечення відповідає світовим стандартам, що дозволяє надавати послуги високої якості. А ще в «Шансі» панує атмосфера доброчесливості і взаєморозуміння, що в разі підвищеної ефективності процесу реабілітації позитивно впливає на настрої дітей. Колектив закладу під керівництвом директора Альони Івасюк – це, безсумнівно, справжні професіонали, які вміють наполегливо працювати на результат.

З нагоди 25-річчя «Шансу» найкращі побажання фахівцям, що тут працюють, прозвучали від міського голови Геннадія Дикого та його першого заступника Інни Новогребельської. Директор закладу отрима-

ла відзнаку міського голови, а кращим працівникам вручили грамоти та квіти, пишуть офіційні джерела.

«Для нас дуже важливо, щоб дітки з

інвалідністю отримували професійну допомогу фахівців саме в рідному місті, адже коли з дитиною займається змалечку, то це дає їй великий шанс стати в майбутньому повноцінним членом суспільства», – наголосив Геннадій Дикий та зазначив, що підтримка таких закладів – серед головних пріоритетів місцевої влади.

Також привітали «шансівців» зі святом депутати Білоцерківської міської

ВЕЛИКЕ БУДІВНИЦТВО

ПРОГРАМА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

На Київщині ліквідовують проблемні ділянки на автошляхах

Всього цьогоріч планують реалізувати 47 проектів. Найбільше – у Білоцерківському районі. На цьому наголосив очільник Київської обласної державної адміністрації Василь Володін.

«Відновлені дороги з якінням покриттям буквально «зшивають» наші міста й села. Це також суттєво підвищує безпеку на автошляхах Київщини. Із кожним роком проблемних ділянок стає все менше. Працюємо, щоб їх не залишилось зовсім», – прокоментував В. Володін.

Відтак у 2021 році заплановано відновити 47 об'єктів дорожнього господарства у Київській області, із них: Білоцерківський район – 12, Борис-

пільський – 4, Броварський – 1, Бучанський – 8, Вишгородський – 3, Обухівський – 8, Фастівський – 11.

У рамках цього пе-

редбачено прокладання 77,7 км нового асфальтового покриття, з яких 70,61 км вже облаштували.

Пресслужба Київської ОДА

Могутня постать в національній культурі

(ДО 85-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. ВІНГРАНОВСЬКОГО)

7 листопада цього року виповнилося 6 85 років від дня народження великого поета й кінорежисера М.С. Вінграновського. А прожив він лише 67 і пішов за межу вічності у травні 2004-го.

Може бути, що мене не буде,
Перебутній час я перебув,
Але будуть світанкові губи
Цілувати землю молоду.

Коли згадую цю геніальну постать, яку європейські літературознавці визнали найвидатнішим поетом другої половини ХХ століття, невигінний смуток і нестерпний біль огортають душу. Наша культура втратила неповторного життєлюбя, митця з великої літери. Згадаймо його тріумфальний прихід в літературу. Його неповторні «Атомні прелюді». Згадаймо його незабутнього Івана Орлюка – прос того солдата... І золоту медаль за кращу чоловічу роль на кінофестивалі в Сан-Франциско...

Його «Атомні прелюди» – перша поетична книжка – надто резонансна і сильна. За думкою І. Дзюби, вона вражала свою масштабністю й бентежною силою уяви, діапазоном голосу.

А «Северин Наливайко» – один з найбільших шедеврів української прози минулого століття, який вже давно прописується на театральну сцену та в кіно.

Унікальна доля цього великого Українця, а його неперевершена поезія світить усім нам і належить кожному з нас. І вона про кожного з нас. Бо в ній – щемлива правда про наше життя і долю. А неземна енергія магнітить серця людей.

Привіт тобі, ріко моєї долі!

Ні, я себе не можу уявить
Без тебе, Дніпре, як і без тополі,
Що в серці моїм змалку тополить.

Його епохальна кінодокументальна епопея (фільми про історію України), його неперевершений талант, надзвичайно доступний і водночас у щось надсуттєве заглиблений, хвилюють серця людей, що живуть долею України. І в його поезії, прозі, публіцистиці такі емоції та думки, що їх вистачить на всі реєстри душі людини й народу. Це – багатий животворний талант. Це – перша перлина в українському намисті.

І дуже прикро, що й колишня, і нинішня влада, як свого часу говорила Л. Костенко, і досі з належною гідністю не оцінила вклад великого Майстра в національну культуру. А на

телебаченні досить часто на языці ведучих Цой, а не Вінграновський, Олійник, Білаш, Майдан, Солов'яненко... Саме тих великих українців, хто жив долею України.

В моїй душі й досі звучать зболені слова, які говорили в день похорону на Байковому кладовищі І. Дзюба, Л. Костенко, О. Лупій, Р. Сергієнко...

Микола Степанович мав незвичайний талант знайти в побутовому – величне, у звичайному – дивовижно незвичайне.

Поет любив Білу Церкву й Білоцерківщину. Часто приїздив на творчі зустрічі та відпочинок. Дарував свої книги численним шанувальникам (особливо дітям)... І не лише книги, а й щедрі подарунки.

В моїй пам'яті – численні поїздки і творчі зустрічі на Буковині, Київщині, Чернігівщині, Миколаївщині та в Українському фонду культури, в якому Микола Степанович багато років був членом президії. Про все це я розповів у своїй документальній книзі «212 світанків з Миколою Вінграновським».

Поета пам'ятають Біла Церква і Рось. Пам'ятають Городище, Трушки, Шкарівка, Яблунівка... За Поетом сумує Україна... І всі вони розуміють, що цей надзвичайно красивий і талановитий чоловік уже ніколи їх не провідає і не скаже своє велике Слово. Але в душі і серці він завжди з ними, завжди з Україною, яку все життя любив по-справжньому і якій дарував свій великий талант.

Вже Вінграновський і Борис Олійник
Козацьким словом неба досягли,
Щоб слово й пісня зrimо і надійно
В людських серцях веселкою жили.

Анатолій Кульчицький, голова комісії з присудження

«Запрошення на Рось»

Миколі Вінграновському

Давай поїдем, друже, на славну річку Рось,
Там карасів дебелих багацько розвелось,
А ще під берегами, де річки тихий плин,
Гуляє з карасями, пускає бульки лин.
А що плотви тієї – кишиш вода навколо...
Якщо ти не поїдеш – який із тебе друг?
Там первозданна тиша. Там юний день і світ.
Там тільки плескіт риби і птахів переліт.
А в берегах незбита трава – густа така,
Немовби не ступала туди нога людська.
А далі – латка лугу, де гайстер жабу з'їв,
Аби не виступала супроти словов'їв.
Ген лісу гавань тиха. А вдалине – село,
Яке в краєчок неба тополями вросло.
А головне натхнення – свята жива вода...
Чого ж ти завагався? Збирайся – і гайдя!
Покинь столичний гамір і суєту суєт,
Не забувай ніколи, що ти єси поет.
А що поету треба? Сякі-такі харчі,
Рибальське причандалля та вогник уночі.
А ще поету треба (відомо з давніх пір!)
Сорочку чисту, совість чисту і небрудний папір.
А совість наша – чиста. Сорочка чиста теж.
На чистому папері думки свої мереж.
А Слово прийде потім... Лиш привітав би хтось...
Давай поїдем, друже, на славну річку Рось!

Микола СОМ

